

виклики, у 2020 р. Європейська комісія затвердила схему фінансування у розмірі 790 млн євро для підтримки хорватських підприємств, які експортують на європейський ринок [4].

Отже, після вступу Хорватії до Європейського Союзу економіка країни значно зросла, переважно завдяки інвестиціям ЄС, а країни-члени Євросоюзу стали основними торговельними партнерами Хорватії. Торговельно-економічна співпраця ЄС та Хорватії має тенденцію до поглиблення в таких галузях, як сільське господарство, харчова та хімічна промисловість.

Джерела та література

1. Commission staff working document. Country Report Croatia 2020. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1584545612721&uri=CELEX%3A52020SC0510> (дата звернення: 29.03.2021)

2. Eurostat. Trade in goods by top 5 partners, Croatia. 2018. URL: <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/-/WDN-20190320-1>.

3. Growing together: EU support to Croatia since 2013. European Commission report. 2020. URL: http://ec.europa.eu/info/sites/info/files/factsheet_growing-together_hr_en.pdf (дата звернення: 28.03.2021)

4. Nordea trade portal. Croatia: Economic and Political Overview. The economic context of Croatia. 2021. URL: <https://www.nordeatrade.com/dk/explore-new-market/croatia/economical-context> (дата звернення: 26.03.2021).

5. The observatory of economic complexity. Croatia. 2019. URL: <https://oec.world/en/profile/country/hrv#top> (дата звернення: 27.03.2021).

Хамула Михайло

Чорноморський національний університет імені Петра Могили

РОЗШИРЕННЯ ЕКОНОМІЧНОГО ВПЛИВУ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ НА МОНГОЛІЮ

Анотація. У роботі розкрито особливості розширення економічного впливу ЄС на Монголію. До демократичних реформ в Монголії відносини між Монголією і країнами Європейського Союзу були вельми незначні. Однак з початку 1990-х років двосторонні відносини почали розвиватися швидкими темпами. Монголія прагнула до створення більш тісних відносин з європейськими країнами та отримання статусу країни з режимом найбільшого сприяння з боку ЄС. На протязі 1991 року Монголія підписала Угоду про заохочення та взаємний захист інвестицій з Німеччиною і Францією, Угоду про економічне співробітництво з Великобританією, програми співпраці з НДР, отримання безоплатної допомоги і позик продовжилися і після об'єднання Німеччини. Прем'єр-міністр Монголії здійснив візити до Франції, Німеччини, Бельгії, штаб-квартири ЄС в Брюсселі.

Ключові слова. Європейський Союз, Монголія, економічний вплив.

Abstract. The paper reveals the peculiarities of expanding the EU's economic influence in Mongolia. Prior to the democratic reforms in Mongolia, relations between Mongolia and the

countries of the European Union were very insignificant. However, since the early 1990s, bilateral relations have begun to develop rapidly. Mongolia sought to establish closer relations with European countries and obtain the status of the most favored nation from the EU. During 1991, Mongolia signed an Agreement on the Promotion and Reciprocal Protection of Investments with Germany and France, an Agreement on Economic Cooperation with the United Kingdom, cooperation programs with the GDR, and grants and loans continued after German unification. The Prime Minister of Mongolia paid visits to France, Germany, Belgium, and the EU headquarters in Brussels.

Keywords: European Union, Mongolia, economic impact.

У 1989 р. між Монголією та Європейською Комісією були встановлені дипломатичні відносини, в 1990 р. монгольський посол був акредитований в Брюсселі, а в 1991 р. глава представництва Європейської Комісії в Пекіні був акредитований в Улан-Баторі. Основою двосторонніх відносин між Монголією і Європейським Союзом є такі договори, як Угода про торгівлю та співробітництво (1992 р.), Угода про торгівлю у сфері текстильної промисловості (1995 р.), Основи партнерства Монголії з Європейським Інвестиційним банком (1997 р.) [1, 365].

Угода про торгівлю та співробітництво була підписана 16 червня 1992 року і набула чинності в березні 1993 р. Ця угода була укладена на п'ятирічний період і автоматично продовжувалася після закінчення цього терміну, якщо одна зі сторін не заявляла про бажання вийти з договору. Відповідно до цієї угоди сторони беруть на себе зобов'язання щодо захисту прав людини. У торговельній сфері сторони зобов'язуються надати одна одній режим найбільшого сприяння, незважаючи на те, що угода не містить положень про способи реалізації пільгового торгового режиму, в ній міститься список заходів, покликаний сприяти торгівлі між ЄС і Монголією і збільшувати обсяг товарообігу між ними [2, 3].

У торгово-економічних відносинах Монголії і ЄС спостерігається значне зростання. Наприклад, у 2000 р. монгольський експорт у країни Європейського Союзу становив 50 млн євро, що складало 9 % від усього монгольського експорту, а імпорту з країн Європейського Союзу в Монголію становив 65 млн євро, частка імпорту з ЄС дорівнювала 8 %. У 2005 р. експорт з Монголії становив 50 млн євро, а імпорту з ЄС в Монголію – 99 млн євро [3, 38]. До 2013 р. показники імпорту й експорту значно зросли: імпорту Монголії з ЄС склав 552 млн євро, експорт з Монголії в ЄС – 63 млн євро, отже, загальний товарообіг між Європейським Союзом і Монголією склав 615 млн євро. У 2014 році Євросоюз став третім серед найбільших партнерів Монголії з експорту та імпорту. Частка Європейського Союзу в імпорті Монголії у 2016 р. склала 7,9 %, частка експорту – 1,9 %, в загальному товарообігу частка ЄС склала 5,2 %. Основними статтями експорту з Монголії в ЄС є сільськогосподарські продукти і текстиль (зокрема і кашемір), а імпорту складається з техніки і продуктів харчування [4, 34].

Монголія неодноразово заявляла про своє бажання розширити сфери співробітництва, особливо цікавими для монгольської сторони є сфери торгівлі, інвестицій, освіти і культури. Також монгольська сторона прагне до розширення

політичного діалогу. Однак традиційно співробітництво між Європейським Союзом і Монголією зводиться до офіційної допомоги розвитку Монголії з боку ЄС5 [5, 33].

За період з 1991 р. по 2012 р. Монголія отримала грантів на суму 1.8 млрд дол., з яких 455 млн дол. Припадає на Європейський Союз. У 2008 р. 580 компаній із країн Євросоюзу інвестували 285 млн дол. США в Монголію, що склало 11.3 % від усіх інвестицій у 2012 р., зробивши ЄС другим найбільшим після Китаю інвестором Монголії [6, 3].

Європейський Союз здійснює допомогу Монголії в трьох напрямках: двостороннє, тематичне та регіональне. Двостороння допомога передбачає, щоб проекти ЄС здійснювалися спільно з монгольським урядом відповідно до Паризької Декларації про підвищення ефективності зовнішньої допомоги [7, 3].

З 2016 р. відповідно до нової стратегії ЄС стосовно Монголії (Mongolia – European Community Strategy Paper 2007–2016) триває надання допомоги у сфері розвитку сільських районів. На розвиток сільських районів виділяється близько 80 % від всієї допомоги з боку ЄС [8, 34]. Решта 20 % йдуть на освіту, розвиток людських ресурсів і соціальний розвиток, захист навколишнього середовища і та управління природними ресурсами, розвиток демократії та прав людини, забезпечення продовольчої безпеки [9, 23].

Отже, економічні експерти прогнозують ріст економіки Монголії на 7 %, а також великий приріст капіталу до цієї країни у 2021 р., адже ця країна практично не постраждала від COVID-19 та практично єдина країна, яка змогла наростити видобуток корисних копалин та забезпечити ринок автозапчастинами, текстилем та хімікатами для сільськогосподарського вжитку. Тож Монголія зможе за 10 років, якщо збереже ріст економіки, перейти на торгівлю послугами, а також у неї є всі шанси стати значущим гравцем на ринку офшорів [10, 397].

Джерела та література

1. Agreement on trade and economic cooperation between the European Economic Community and Mongolia. *European External Action Service*. URL: <http://ec.europa.eu/world/agreements/prepareCreateTreatiesWorkspace/treatiesGeneralData.do?step=0&redirect=true&treatyId=365>
2. Country Strategy Paper 2002-2006 & Tacis National Indicative Programme 2002-2003. Mongolia. *European External Action Service*. URL: http://www.eeas.europa.eu/mongolia/csp/02_06_en.pdf
3. European Union, Trade in goods with Mongolia. European Commission Directorate-General for Trade. *European External Action Service*. URL: http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2006/september/tradoc_113420.pdf
4. European Union, Trade in goods with Mongolia. European Commission Directorate-General for Trade. *European External Action Service*. URL: http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2006/september/tradoc_113420.pdf
5. External Trade Turnover, Exports and Imports, by years. *Mongolian statistical information service*. URL: <http://www.1212.mn/statHtml/statHtml.do#>
6. External Trade Turnover, Exports and Imports, by years. *Mongolian statistical information service*. URL: <http://www.1212.mn/statHtml/statHtml.do#>

7. Important Dates for EU and Mongolia Relations. *European External Action Service*. URL: http://eeas.europa.eu/delegations/mongolia/eu_mongolia/political_relations/important_dates/index_en.htm

8. Nye J. S. *Soft Power: The Means to Success in World Politics*. New York, 2004.

9. Rolle K. The Past, Present and Future of EU-Mongolia Development Cooperation. EIAS Briefing Paper. *European Institute For Asian Studies*. December 2013. URL: http://www.eias.org/sites/default/files/EIAS_Briefing_Paper_2013-7_Kateryna_Rolle.pdf

10. Rossabi. M. *Modern Mongolia: From Khans to Commissars to Capitalist*. University of California Press. 2005. 397 p.

Буров Назар

Національний університет «Острозька академія»

СПЕЦИФІКА ПУБЛІЧНОЇ ДИПЛОМАТІЇ РЕСПУБЛІКИ ПОЛЬЩА В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ СОЮЗІ

Анотація. Публічна дипломатія Польщі походить від її історії та культури. Протягом останніх років польська дипломатія різко змінюється внаслідок адаптації до більш взаємопов'язаних та гібридних міжнародних відносин в Європейському союзі. Важливим є те, що публічну дипломатію Польщі здійснюють не лише офіційні представники, а і громадські організації та пересічні громадяни.

Ключові слова. публічна дипломатія, м'яка сила, польська зовнішня політика, імідж, Європейський Союз.

Abstract. Poland's public diplomacy comes from its history and culture. In recent years, Polish diplomacy has changed dramatically as it adapts to more interconnected and hybrid international relations in the European Union. It is important that Poles carry out public diplomacy not only by official representatives, but also by public organizations and ordinary citizens.

Keywords: public diplomacy, soft power, polish foreign policy, image, European Union.

Держави-члени ЄС значно просунулись у впровадженні публічної дипломатії у своїх зовнішньополітичних стратегіях, і на сьогодні, Європейський Союз також має відділ публічної дипломатії (Unit for Public Diplomacy) та службу спостереження за виборами в межах нової структури ЄСЗС (European External Action Service). Отже, тимчасом як ЄС спрямовує більшість своїх зусиль на публічну дипломатію всередині Союзу, країни-члени мають давню традицію звертатися до регіонів, які їх цікавлять, спочатку за допомогою культурної, а пізніше і публічної дипломатії. Відмінності у використанні м'яких інструментів серед європейських країн є досить помітними та можуть бути доречними для Польщі.

До прикладу, Франція має найдавнішу традицію створення інститутів культурної дипломатії, як-от Альянс Франсез (Alliance française), заснований у 1883 році. Німеччина поєднує культурну та економічну дипломатію під парасолькою своєї так званої «зовнішньої іміджевої політики» (foreign image